

Veileder

Om nærvær og fravær i skolen

Veileder for tidlig innsats og tverrfaglig
samhandling i Færder kommune.
Oppdatert: august 2021

**FÆRDER
KOMMUNE**
– med vind i seilene

HVA KJENNETEGNER EN GOD NÆRVÆRSKOLE?

- Lærere opprettholder gode relasjoner til **alle** elever.
- Skoleledelsen setter tema «Hvordan bygge en **god relasjon**» på agendaen årlig.
- Klasserommet preges av **elevmedvirkning** og gode demokratiske prosesser.
- Alle elever opplever **mestring** i skolehverdagen.
- Kontaktlærer følger rutine og **bekymringsgrense** for fravær.
- Klassemiljøet oppleves som **et inkluderende miljø**.
- Elever med behov for **tilpasset læring** får dette i det ordinære felleskapet.
- Ansatte, elever og foresatte er kjent med skolens **nærværsinnsats** og fraværsrutiner.

Skolen løfter dette frem som:

Tema i klassens time
Tema i individuelle samtaler mellom elev og lærer
Tema på foreldremøter
Tema på utviklingssamtaler
Tema på personalmøter

SKOLEFRAVÆR: TILTAKSTRAPP

NB!

Snakk med eleven gjennom hele prosessen.

Trinn 4 - TVERRFAGLIG TEAM ETABLERES MED DEFINERT STAFETTHOLDERANSVAR

- Ledelsen etablerer tverrfaglig team og det utnevnes stafett holder.
- Innehent andre faglige perspektiver og inviter aktuelle aktører til tverrfaglig team.
- Mer omfattende kartlegging av risiko og ressurser gjennomføres - verktøykassa.
- Nye tiltak ut fra kartlegging.
- Jevnlig evaluering, også der fraværet blir langvarig.
- En voksenperson med relasjon til barnet eller ungdommen fortsetter å holde kontakt.
- Nærværsteamet kan bistå med henvisning til rett instans dersom tiltak ikke fører til endring.

Trinn 3 - BEHOV FOR TVERRFAGLIG INNSATS?

- Drøft saken i spes. ped. team med ledelsen tilstede, eller i ressursteam/ innsatsteam for bedre forståelse av årsak i tett samarbeid med elev og/ eller foresatte.
- Saken kan henvises kommunens nærværsteam for bistand.
- Kontaktlærer innkaller elev og foresatte til møte.
- Nye tiltak utarbeides i samarbeid med elev og foresatte.
- Evaluering etter 1-3 uker - har tiltak hatt effekt? Har nærværet økt?
- Er det fortsatt behov for tiltak må man vurdere å lage en ny tre ukers plan eller gå til trinn 4.

Trinn 2 - MØTE MED KONTAKTLÆRER, LEDELSE/SOSIALLÆRER, ELEV OG FORESATTE - innen 1 uke

- Mål for møtet: Kartlegging av situasjonen, finne tiltak.
- Benytt forenklet kartleggingskjema av årsak.
- Benytt tiltaksbanken- finn egnet tiltak.
- Benytt mal for møtereferat.
- Planlegg og iverksett tiltak.
- Evaluer etter 3 uker - har tiltak hatt effekt? Har nærværet økt?
- Ved fortsatt bekymring, gå til trinn 3.
- Innhent tverrfaglig samtykke, verktøykassa.
- Vurder å løfte saken i ressursteam.
- Nærværsteamet kan være med i dette møtet ved behov.

Trinn 1 - SNAKK MED ELEVEN OG FORESATTE - samme dag

- Uttrykk omsorg for eleven.
- Still åpne spørsmål.
- Sikre deg dialog med eleven i tillegg til evt SMS/telefon til foresatte.
- Bruk gjerne forenklet kartleggingskjema av årsak i forkant av trinn 2 - se verktøykassa.
- Dersom bekymring avkrefte - avslutt.
- Dersom bekymring bekrefte - gå til trinn 2.
- Vurder om kommunens Nærværsteam skal kontaktes.

INN HOLD

Hva kjennetegner en god nærværskole?	2
Skolefravær: tiltakstrapp.....	3
1.0 Bekymringsfullt fravær	7
1.1 Målsetting.....	7
1.2 Oppbygging av planen	7
1.3 Når skal du være bekymret for fravær?.....	7
2.0 Årsaker til skolefravær	8
2.1 Risiko- og beskyttelsesfaktorer.....	9
2.2 Den onde sirkelen ved alvorlig fraværspromatikk	9
2.3 Forebygging av skolefravær.....	9
2.4 Hvordan kan vi forstå fraværet til eleven?.....	9
3.0 Tiltakstrappen. Hva gjør du, trinn for trinn	11
Referanseliste	12
Vedlegg: Lovverk	13
Nyttige lenker og litteratur	15

1.0 BEKYMRINGS- FULLT FRAVÆR

1.1 Målsetting

Elever i Færder kommune skal komme til sine opplæringsarenaer og oppleve trivsel, trygghet, utvikling og mestre det å være elev på skolen. Denne veilederen skal være et praktisk og brukervennlig dokument hvor målet er å øke kvaliteten i kommunens forebyggende arbeid med å redusere bekymringsfullt fravær.

Her finnes:

- Rutiner som skal sikre en tidlig identifisering og tiltak for hvordan foresatte, barnehagelærere og lærere i skolen skal håndtere begynnende bekymringsfullt fravær.
- Rutiner for hvordan ansatte i kommunen skal jobbe i saker med fravær av alvorlig karakter.

Medvirkning er et viktig og grunnleggende prinsipp i alle prosesser som involverer foresatte, barn og unge. Barnet og familien skal involveres i målsettingen og evalueringen av arbeidet, og barnet har rett til å si sin mening i alt som vedrører det og barnets meninger skal tillegges vekt (Barnekonvensjonen § 12).

1.2 Oppbygging av planen

Veilederen er inndelt i to hoveddeler;

Del 1: Kort om teori - ulike sider ved bekymringsfullt fravær og det som kan utvikle seg til skolevegring.

Del 2: Utdyping av Tiltakstrapp.
Hvordan skal du gå frem?

Verktøy og tiltaksbank ligger som vedlegg.

Når fravær fra undervisningen og det sosiale fellesskapet i skolen er, gyldig eller ugyldig, av et omfang/en hyppighet som medfører bekymring knyttet til elevens faglige utvikling, samt elevens sosiale tilhørighet og utvikling.

Kilde: Jo Magne Ingul, 2011

1.3 Når skal du være bekymret for fravær?

Du må handle ved:

- 1. 10 % fravær, gyldig eller ugyldig.**
- 2. 10 enkelttimer i en termin.**
- 3. Gjentakende forsentakning.**
- 4. Mønster i fraværet.**

Tidspunkt	10% fravær
15. oktober	ca. 4 dager
1. desember	ca. 7 dager
Terminslutt 15. januar	ca. 10 dager
1. mai	ca. 6 dager
Terminslutt	ca. 10 dager

2.0 ÅRSAKER TIL SKOLEFRAVÆR

Skolefravær er å anses som et symptom på noe som er utfordrende eller vanskelig i livet til barn og ungdom. Det er vesentlig at dette forstås i *helhetsperspektiv*, slik at det ikke letes etter individuelle årsaksforklaringer.

Kearney (2008) deler begrepet skolevegring inn i fire kategorier, der eleven:

1. Unngår skolerelatert situasjoner som fremprovoserer negative følelser som engstelse og tristhet.
2. Unngår vurderingssituasjoner som muntlige presentasjoner og friminutt.
3. Søker andre forsterkninger og opplevelser utenfor skole, som for eksempel data, venner osv.
4. Har et ønske om oppmerksomhet fra betydningsfulle andre, eksempelvis foresatte, venner utenfor skolen osv.

Ingul forklarer årsaker ut fra individuelle, relasjonelle og strukturelle forhold. I kartleggingen av årsaker er det viktig å ha med alle perspektivene for å sikre god forståelse og iverksetting av riktig tiltak (Ingul, 2014). **Se mer om kartlegging av årsak i verktøykassa.**

2.1 Risiko- og beskyttelsesfaktorer

Nedenfor følger eksempler på risikofaktorer og beskyttelsesfaktorer i forhold til utvikling av skolevegring:

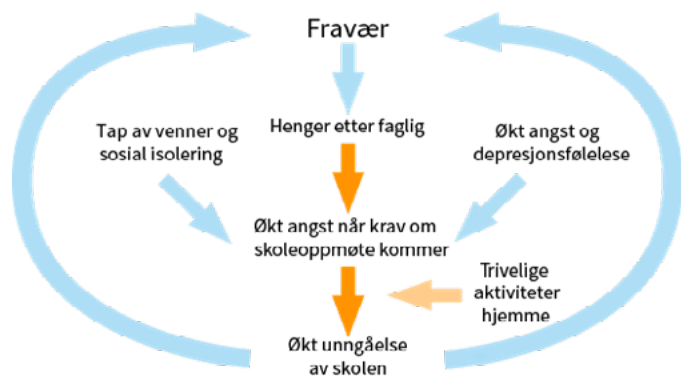
	Risikofaktorer	Beskyttelsesfaktorer
Faktorer hos eleven	<ul style="list-style-type: none"> • Sårbarhet for stress. • Sjenerthet og innadvendthet. • Psykiske vansker. • Bekymringer for andre ting enn skole. • Lav sosial kompetanse. • Manglende tilhørighet. • Få/ingen venner.	<ul style="list-style-type: none"> • God sosial kompetanse. • Prososiale ferdigheter. • Minst en god venn. • Gode mestringsstrategier. • Positivt selvbilde. • Skolefaglig mestring.
Faktorer ved familien	<ul style="list-style-type: none"> • Samspillsvansker i familien. • Psykiske lidelser hos foresatte. • Manglende grensesetting. • Lite sosialt nettverk. • Enslige foreldre. • Foresatte med egne negative erfaringer knyttet til skole.	<ul style="list-style-type: none"> • God psykisk helse hos foresatte. • Tydelig grensesetting. • Aktiv involvering i barnets skolehverdag. • Støttende sosialt nettverk. • Godt samarbeid mellom hjem og skole.
Faktorer ved skole	<ul style="list-style-type: none"> • Mangelfulle rutiner for registrering og håndtering av fravær. • Høyt lærerfravær. • Dårlig klasse- og læringsmiljø. • Liten kompetanse på psykiske vansker. • Lite tilpasset opplæring. • Liten forutsigbarhet i undervisningen.	<ul style="list-style-type: none"> • Godt registreringssystem og oppfølging av fravær. • Tydelig klasseledelse. • Tilpasset opplæring. • Trygg og god relasjon mellom lærer og elev og elevene imellom. • Interne støttesystemer. • Tidlig involvering av andre aktører. • Handlingskompetanse på intervensjon ved bekymringsfullt fravær. • Fast rutine med informasjon til eleven og foresatte om betydningen av å komme på skolen, ha et lavt fravær.

2.2 Den onde sirkelen ved alvorlig fraværproblematikk

En av de viktigste opprettholdende faktorene ved fraværproblematikk er det å være borte fra skolen. Fravær over tid kan føre til at eleven blir sosialt isolert og mister tilhørighet til jevnaldrende. Eleven blir gjerne hengende etter med skolearbeidet og utvikler negative tanker om det å være på skolen. Over tid utvikler eleven økt angst og opplevelsen av å komme til kort. Disse konsekvensene av fravær gjør det vanskeligere og vanskeligere for eleven å komme tilbake til skolen.

Modell fra *Skolevegning en praktisk og faglig veileder*, Oslo Kommune, 2009, oversatt fra Thambirajah et al. (2008)

2.3 Forebygging av skolefravær

Forebygging handler først og fremst om universelle tiltak som retter seg mot alle barn og unge. De forebyggende tiltakene vil i stor grad inngå som en del skolens generelle tilrettelegging for alle, slik som f.eks. systematisk arbeid med å utvikle et godt psykososialt miljø og fokus på gruppe-/klasseledelse. Med psykososialt miljø menes de mellommenneske-

lige forholdene i på skolen, det sosiale miljøet og hvordan barna og personalet oppfatter dette. Arbeid med å fremme et godt psykososialt miljø blant barn og unge kan bidra til å forebygge skolevegning.

Aktuelle tiltak retter seg mot å forebygge mobbing, øke barn og unges sosiale kompetanse samt øke trivsel og tilhørighet i barnehagen og på skolen.

Andre eksempler på beskyttende faktorer som bidrar forebygging av skolefravær;

- ☐ Gode relasjoner mellom voksne og barn.
- ☐ God klasse- og læringsledelse.
- ☐ Godt samarbeid mellom skole og hjem.
- ☐ Gode rutiner knyttet til fravær.
- ☐ Tidlig tverrfaglig innsats.

Det er også viktig å forebygge fravær ved å informere både barn, unge og foreldre om viktigheten av å komme på skolen og ha et lavt fravær. Hver virksomhet skal ha slik informasjon som fast rutine ved oppstart av nytt skoleår.

2.4 Hvordan kan vi forstå fraværet til eleven?

Skolen skal være oppmerksom på om det vises et mønster i fraværet, eksempelvis på bestemte dager (f.eks. mandager eller idrettsdager), i de samme enkelttimene (f.eks. musikk eller kroppsøving), ved bestemte aktiviteter eller lærere. Dersom en oppdager et slikt mønster må skolen undersøke dette nærmere ved å snakke med elev og foresatte (se del fire, ressurside, samtalemal med foresatte). Før tiltak iverksettes trenger skole å vite hva som skaper fravær, og hva som opprett holder det. Mønsteret i fravær sier noe om årsaken(e) til fravær, og utløsende faktorer er ofte noe annet enn opprettholdende faktorer. Både Ressursteam og Nærværsteam kan være behjelpelig med å utvide forståelsen i slike saker.

SENTRALT I OPPFØLGINGEN

- ◆ *Høy intensitet på tiltakene.*
- ◆ *Det anbefales aldri opplæring i hjemmet.*
- ◆ *Fritak fra opplæring anbefales ikke.*
- ◆ *Bytte av skole anbefales sjeldent.*

EKSEMPLER PÅ SYSTEMATISK ARBEID

- ◆ *Fortsett med å ha direkte kontakt med eleven.*
- ◆ *Send ukesplaner og arbeidsoppgaver til eleven og foresatte.*
- ◆ *Sørg for at det er kontakt mellom elever i klassen og eleven som er mye borte.*
- ◆ *Sørg for at en voksen fra skolen med relasjon til eleven tar jevnlig direkte kontakt med eleven – reis gjerne hjem til eleven!*

3.0 TILTAKSTRAPPEN

HVA GJØR DU, TRINN FOR TRINN

Fase	Hva	Hvem	Ansvarlige
Trinn 1: SNAKK MED ELEVEN OG KONTAKT FORESATTE - SAMME DAG	<ul style="list-style-type: none"> Når fraværet når fraværsgrense skal kontaktlærer snakke med elev og foresatte samme dag. Hvorvidt bekymringen skal drøftes med eleven selv, vurderes ut fra alder og utvikling. Elever på ungdomstrinnet skal alltid inkluderes ved bekymring. Kontaktlærer gjør elev og foresatte oppmerksom på at fraværet er oversteget 10 % og de vurderer sammen om det er behov for et møte. I noen tilfeller har fraværet en forklaring som betrygger kontaktlærer om at det ikke vil bli et videre problem. Saken avsluttes. Dersom kontaktlærer og/eller foresatte er bekymret for videre fravær, fortsetter prosessen til trinn 2. Kommunens Nærværsteam kan kontaktes ved behov.	<ul style="list-style-type: none"> Kontaktlærer/ledelse Kontaktlærer Avdelingsleder Ledelsen	<ul style="list-style-type: none"> Kontaktlærer Ledelsen
Trinn 2: MØTE MED KONTAKT- LÆRER, ELEV OG FORESATTE - INNEN 1 UKE	<ul style="list-style-type: none"> Kontaktlærer kartlegger situasjonen for å få svar på omstendigheter for fraværet. Bruk forenklet kartleggings skjema, se verktøy. Elevens forteller hva han/hun mener skal til for at fraværet reduseres. Bli enige om konkrete tiltak og fordel ansvar (se tiltaksbank i verktøykassa). Skriv referat der tiltak og ansvar er tydelig. Tiltak for både elev, skole og hjem er anbefalt. Avtal nytt møte etter 1-3 uker - evaluering. Ved fortsatt bekymring, gå til trinn 3. Kommunes Nærværsteam kan konsulteres og delta i møte ved behov.	<ul style="list-style-type: none"> Kontaktlærer, elev og foresatte	<ul style="list-style-type: none"> Kontaktlærer
Trinn 3: BEHOV FOR TVERRFAGLIG INNSATS	<ul style="list-style-type: none"> <u>Innhent samtykke.</u> Når tiltak ikke har ønsket effekt bør kommunens nærværsteam kontaktes. Nye tiltak defineres i samarbeid med elev og foresatte. Skriv referat, fordel ansvar. Nytt møte med elev og foresatte og evt andre samarbeidsparter avtales innen 3 uker - evaluering av tiltak. Dersom kontaktlærer og/eller foresatte er bekymret for videre fravær, gå til trinn 4.	<ul style="list-style-type: none"> Ledelsen Kontaktlærer Ressursteam <p>Aktuelle aktører:</p> <ul style="list-style-type: none"> Nærværsteam PPT Helsesykepleier Psykisk helseteam Fastlege Andre	<ul style="list-style-type: none"> Kontaktlærer Ledelsen
Trinn 4: ETABLERING AV TVERRFAGLIG TEAM MED DEFINERT STAFETTHOLDER- ANSVAR	<ul style="list-style-type: none"> Dersom iverksatte tiltak og Nærværsteamets innsats ikke er tilstrekkelig, må det etableres et tverrfaglig team. Kontaktlærer eller skoleledelse inviterer til tverrfaglig team etter avtale med elev/foresatte. Definer stafettholderansvaret. Representant fra skolens ledelse deltar. Elevens stemme MÅ høres i videre arbeid. Dette kan gjøres på flere måter, se verktøy. Nye tiltak defineres i tverrfaglig team, fordel ansvar. Tenk andre tiltak, eks familieråd. Søk ulike fagpersoner som kan gi innspill. Evaluering av tiltak. Tverrfaglig team opprettholdes til eleven ikke lenger har bekymringsfullt fravær.	<ul style="list-style-type: none"> Ledelsen PPT Kontaktlærer Helsesykepleier Psykisk helseteam <p>Aktuelle aktører:</p> <ul style="list-style-type: none"> BUP/Glenne Barnevern Fastlege	<ul style="list-style-type: none"> Ledelsen PPT

REFERANSELISTE

Lov om barn og foreldre (Barnelova) Lov av 8. april 1981. Lastet ned 29.01.2016 fra <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1981-04-08-7>

Grøholt, B., Sommerchild, H. og Garløv, I (2001): Lærebok i barnepsykiatri. Oslo: Universitetsforlaget.

Havik, T. (2015). School non-attendance. A study of the role of school factors in school refusal. Doktoravhandling, Universitetet i Stavanger.

Ingul, J. M. (2005): Skolevegring hos barn og ungdom. I: Barn i Norge 2005. Se meg! Årsrapport om barn og unges psykiske helse, Voksne for barn.

Ingul, J. M. (2011) Referert i fremlegg av Grønvold, H., Bodø 21.10.2014.

Ingul: Kurs Tønsberg juni 2018

Kearney, C. A. (2001) School refusal behavior in youth. A functional approach to assessment and treatment. Washington DC: American Psychological association.

Kearney, C. A. og Silverman, W. K. (1996). The evolution and reconciliation of taxonomic strategies for school refusal behavior. *Clinical psychology: Science and Practice*, 3, 339- 354.

Lov om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (Opplæringslova). Lov av 17. juni 1998.

Hentet 03.10.15 fra <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1998-07-17-61>

Læreplanverket for kunnskapsløftet (2006). Oslo: Kunnskapsdepartementet.

Løvereide, S. (2011): Forskning om skolevegring. I: *Spesialpedagogikk* nr. 4 s. 16–23.

Myhrvold-Hanssen, J. (2007): «Skolevegring- om å rulle ut en rød løper». I: *Spesialpedagogikk* nr. 9. s. 5-14.

La Paro, K. M., Kraft-Sayre, M., & Pianta, R. C. (2003). Preschool to Kindergarten Transition Activities: Involvement and Satisfaction of Families and Teachers. *Journal of Research in Childhood Education*, 17(2), 147-158.

Psykiske lidelser i Norge: Et folkehelseperspektiv, rapport 2009:8. Lastet ned 29.01.16 fra www.fhi.no

Skolevegring, en praktisk og faglig veiledning. Oslo kommune (2009), Utdanningsetaten.

Skolevegring. Veileder i skolevegringsproblematikk for –ambulant enhet, Barne- og ungdomspsykiatrisk avd. Råd i kartlegging og behandling. Stavanger Universitetssykehus (2007).

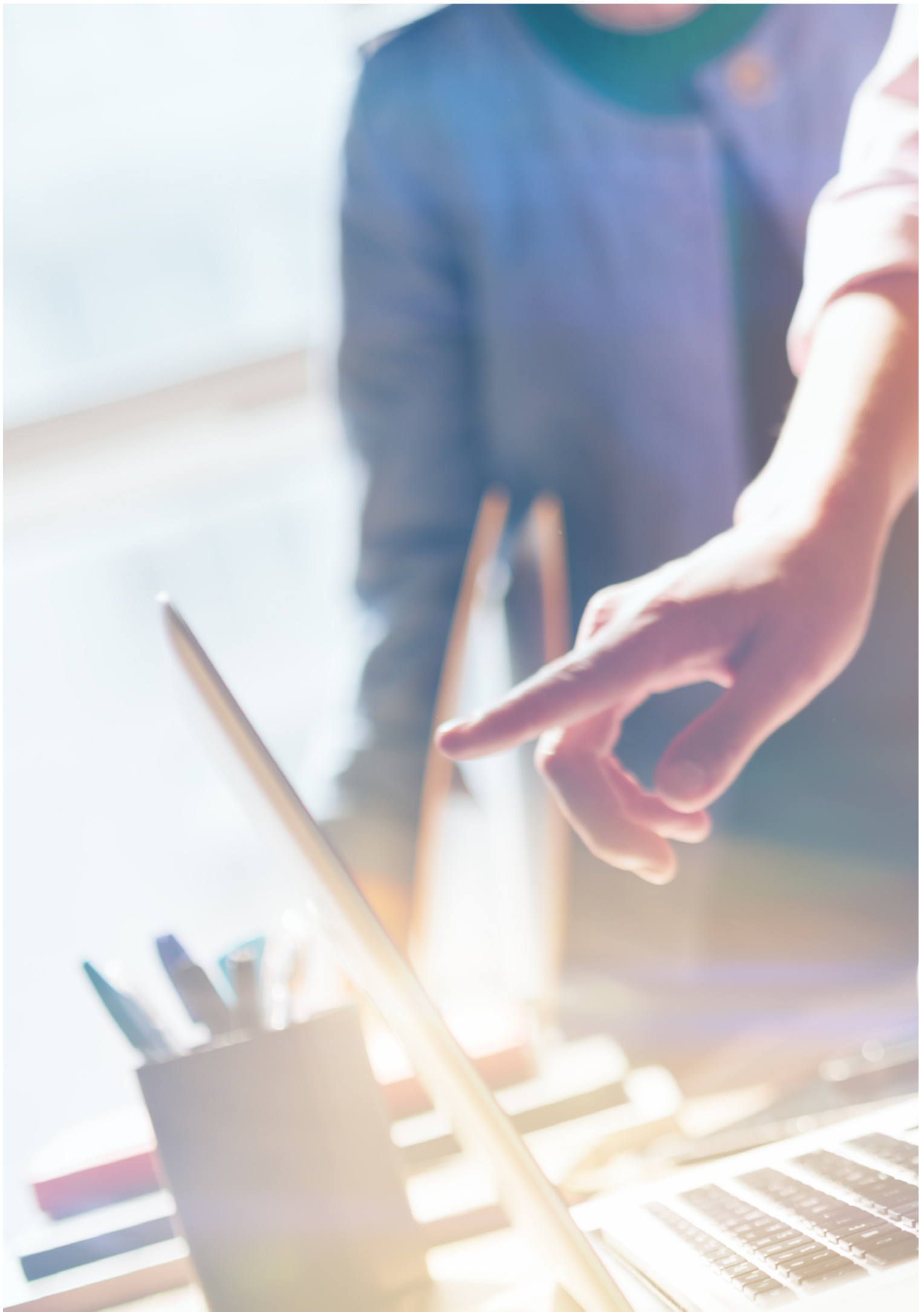
Aarebrot Heiestad, A. K., Malming, M.R , Pettersen, M. og Utvik, T. B (2006): «Skolenekting». I: *Spesialpedagogikk*, nr. 1, s. 36-43.

Barn og unge har plikt til grunnskoleopplæring, og rett til en offentlig grunnskoleopplæring i samsvar med Opplæringslov med tilhørende forskrifter, men det er flere lovverk som er relevante for å sikre at elevene fullfører grunnskoleopplæring. Elevers rett og plikt til grunnskoleopplæring reguleres flere steder i lovverket. Nedenfor følger utdrag fra ulike lovtekster.

	Ansvarsområder	Relevant lovverk
Skole	<ul style="list-style-type: none"> Barn og unge har rett til offentlig grunnskoleopplæring. Barn og unge har rett til et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring. Skolen skal legge til rette for et skolemiljø som fremmer læring og trivsel og som er trygt for elevene. Den enkelte elev har rett til tilpasset opplæring og særskilt tilpasset opplæring. Skolen skal høre og ta hensyn til barnets stemme. Skolen skal sørge for samarbeid med hjemmet. Tiltak knyttet til alvorlig skolefravær stiller krav til bl.a. skriftlighet, begrunnelse, underretning og utredning. Ved alvorlig skolefravær skal rektor fatte enkeltvedtak i henhold til relevant lovverk. Skolens ansatte plikter å melde fra dersom de er vitne til at elever ikke har det bra på skolen. Ansatte kan straffes med bøter dersom de forsømmer dette ansvaret. 	<ul style="list-style-type: none"> Opplæringsloven § 2-1 Opplæringsloven kap. 9A Opplæringsloven §§ 1-1 og 13-3d Barnekonvensjonen artikkel 12 og Forvaltningsloven § 17 Forvaltningsloven §§§§ 17, 23, 24 og 27 Opplæringsloven kap. 9A
Hjem	<ul style="list-style-type: none"> Barn og unge har rett og plikt til grunnskoleopplæring. Foresatte kan straffes med bøter dersom de forsømmer dette ansvaret. Foresatte har ansvaret for å sørge for at deres barn får utdanning etter deres evner og forutsetninger. Foresatte må levere skriftlig melding til skolen hvis en elev er fra værende, og søke om permisjon ved ønske om at elever skal være fraværende fra skolen utenom angitte ferier. 	<ul style="list-style-type: none"> Opplæringsloven § 2-1 Lov om barn og foresatte §30 Opplæringsloven § 2-11
Elev	<ul style="list-style-type: none"> Barn og unge har rett og plikt til grunnskoleopplæring. Fravær kan få konsekvenser for ordenskarakteren. Fravær føres på vitnemålet. 	<ul style="list-style-type: none"> Opplæringsloven § 2-1 Opplæringsloven § 3-5 Opplæringsloven § 2-11 Forskrift til opplæringsloven § 3-41

Kilde: Bærum kommunes fravær rutiner - tidlig innsats og tverrfaglig samarbeid.

NYTTIGE LENKER OG LITTERATUR

Nettsider

- [Ung.no](#) informasjon til ungdom
- [Hva gjør jeg hvis mitt barn blir mobbet?](#) Fra barneombudet.no
- [Om digital mobbing](#)
- [Hva er angst?](#) Forklarting fra Rådet for Psykisk helse
- VIDEO: [Norsk dokumentar om sosial angst](#) (05:35 minutter)
- VIDEO: [Dansk selvhjelpsfilm om angst](#) – ikke teksten (11:45 minutter)
- [Voksne for barn](#) er en landsomfattende, ideell medlemsorganisasjon. Oppdraget er å bidra til at barn og unge får en god psykiske helse.
- [Helsebiblioteket](#) – informasjon om psykisk helse
- [Morild](#) – for deg som har en mor eller far med psykiske problemer
- [Klar melding](#) - Barneombudets sider. Du kan spørre om alt mulig som har å gjøre med barn og unges rettigheter å gjøre: familie, skole, mobbing, eller noe annet.
- [Bekymringstjenesten](#) – Voksne for Barn: rådgivningstjeneste for deg som har spørsmål eller bekymring om barn og unge, hvor du kan være anonym.
- [Foreldreutvalget for grunnskolen](#): informasjon om mobbing, lærevansker m.m.

Fag-/kompetansmiljøer

Det finnes ulike skoleomfattende program for å fremme et godt læringsmiljø og prososial atferd for elever i risiko for negativ utvikling. En oversikt over anbefalte programmer og beskrivelse av disse finnes på:

- [Læringsmiljøsentret](#)
- [Forebygging.no](#)
- [Utdanningsdirektoratet](#)
- [Innblikk](#)
- [Spekter](#)
- [Handlingsveileder BTI](#)

Litteratur

Trude Havik: «Skolefravær» Gyldendal Akademisk 2017

Telefon: 33 39 00 00
postmottak@faerder.kommune.no
www.faerder.kommune.no
Kommune nr.: 3811 | Org.nr 817 263 992

**FÆRDER
KOMMUNE**
– med vind i seilene